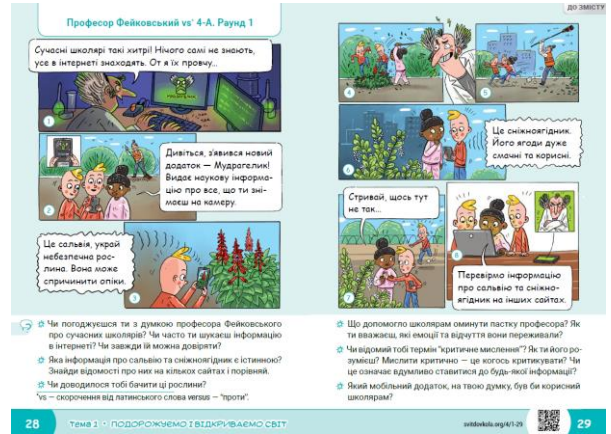

Дослідження 23. Як зробити презентації достовірними?

Методичний коментар до уроку 31 “Як уникнути помилок у презентаціях”

На уроці. Обговорення — помилки та фейки. Як визначити, чи вартий сайт довіри?
Аналіз адреси сайту.

Тема інформаційної безпеки, зокрема фейків, вже порушувалася в курсі “Інформатика” (дослідження 7 “Як розпізнавати фейки?”, с. 26–28), а також під час вивчення курсу “Я досліджую світ” (автори підручника О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко) — у 4 класі автори започаткували цикл коміксів “Професор Фейковський vs 4-А”, де щоразу привертають увагу на один із аспектів інформаційної безпеки. Історії в малюнках учать дітей розпізнавати фейки у звичайних ситуаціях повсякденного життя.

Цього разу акцентуємо на достовірності інформації у презентаціях: як і де знаходити світлини, який за змістом має бути текст поряд із ними у презентаціях, як перевірити достовірність світлин.

Часто діти вважають, що вірогідність фейків у малюнках висока, адже намалювати можна все, що завгодно, а от світлини — досить правдиві. Тож нагадуємо дітям про величезні можливості графічних редакторів, які дають змогу суттєво змінити світлини і з правдивої перетворити на оманливу. Навчіть дітей перевіряти достовірність світлин. Безумовно, учні й учениці не оволодіють методами перевірки стовідсоткової правдивості світлин, але багато фейків зможуть визначити, якщо будуть вдумливими й уважними.

Акцентуйте увагу дітей на тому, що фейк — це не просто помилка, а свідомо омана багатьох людей. Часто фейком може бути якась цікава або сенсаційна інформація, яку люди багато розповсюджують, щоб порадувати знайомих або сповістити їх про щось важливе.

Зверніть увагу учнів й учениць на різницю між помилками і свідомою оманою (фейками). Іноді фейки схожі на жарт, але насправді в кожного фейка є своя мета: від “показати, який я молодець” до “спричинити паніку”. Тож не варто жартувати із фейками.

Перед уроком варто провести опитування “[Знешкоджую фейки](#)” (до уроку), щоб діти активізували свій досвід і ви побачили, на що на уроці варто звернути увагу.

Як народжуються помилки

На початку уроку варто обговорити відповіді на запитання опитування “Знешкоджую фейки” (до уроку). Уточніть знання дітей, попросіть їх пояснити, як вони розв’язували завдання опитувальника, чому вирішили саме так. Діти можуть поділитися досвідом виявлення та знешкодження фейків, показати, які фейки вони знайшли, обговорити разом, навіщо їх створили, який текст написали поряд із фотографією і чому він саме такий, а також діти можуть поділитися враженнями тощо. Така робота дасть змогу швидко провести повторення і перейти до основного матеріалу уроку.

Запропонуйте дітям об'єднатися у групи, прочитати історію про Андрійка (с. 84 підручника) та розв'язати завдання 1–2.

Вислухавши дітей, запропонуйте їм уявити, як могла бути зроблена фотографія в підручнику. Для її отримання космічний літальний апарат мав вийти за межі нашої галактики. Але нині далі за всіх перебуває “Вояджер-1” — у 2013 році він був на орбіті Плутона (це майже межа Сонячної системи) і нині прямує до меж Сонячної системи. Тож такі зображення — це зображення інших галактик, схожих на Чумацький Шлях, або реалістичні малюнки, створені за науковими даними вчених.

Далі діти продовжують роботу у групах та обговорюють текст підручника на с. 85–86, а потім знаходять сайти з різними адресами, які в кінці мають стандартні складові частини, як вказано в пам'ятці підручника, обговорюють, коли і чому вони можуть стати у пригоді, на бажання створюють власний каталог сайтів, продумують, як упорядкувати його, щоб ним було зручно користуватися.

Закріпити на практиці знання про фейки учні й учениці можуть, розв'язавши завдання 1–2, 4 (с. 56–57) [зошита з інформатики](#) (автори — О. Андрусич, І. Стеценко), а також онлайн-вправи [“Знешкоджуємо фейки”](#) та [“Чи завжди фото правдиві?”](#). Діти також із задоволенням можуть виконати пізнавально-творче завдання, продовживши діалог-дискусію в роздруківці [“Діалог про фейки та жарти”](#).

Додатковими тренуваннями для дітей можуть бути нижчеподані завдання. Важливо, що саме вони можуть стати основою для захопливого проекту-підсумку про незвичайне навколо нас, правильні тексти поряд зі світлинами і фейки.

Завдання 1. Для презентації Петрик знайшов ось такі цікаві світлини: одну з рослин можна побачити в далекій країні, іншу — в Україні. Хлопчик знає, що підписи у презентаціях мають бути точними, цікавими, короткими. Знайдіть інформацію про ці рослини і допоможіть Петрику придумати підписи до світлин.

Завдання 2. Роздивіться диво-світлини. Чи повірили ви, що на них реальні пейзажі? Навіть якщо повірили, перевірте: це зайвим ніколи не буває. Підпишіть фотографії.

- Які ключові слова ви використали для перевірки цих незвичайних світлин?

Робота з комп'ютером. Пошук схожих зображень

Спочатку діти вчаться шукати схожі зображення, використовуючи [алгоритм пошуку схожих зображень](#), перевіряють сайти, де вони розміщені. Потім можуть далі працювати над презентаціями, розпочатими на попередньому уроці, використовуючи набуті знання.

Іншим варіантом практичної роботи може бути розв'язування завдання 3 (с. 86 підручника), саме його варто поєднати з роботою з комп'ютером. Діти не лише добирають світлини на цікаві для них теми (макрофотографії, космос, кумедні тварини, котики, песики, рибки та ін.), а й створюють презентацію з найкращими знайденими світлинами, придумують назву кожній з них і коротко розповідають про світлину та чому вона їх зацікавила.

Вдома діти можуть розв'язати практичне завдання-історію про створення мультимедійних презентацій та виконати логічне завдання 3, 5 (с. 57) [зошита з інформатики](#) (автори — О. Андрусич, І. Стеценко).

Наприкінці уроку або вдома можна провести опитування "[Знешкоджую фейки](#)" (після уроку) або ж запропонувати дітям вигадати власні завдання про фейки й обмінятися ними з однокласниками й однокласницями для тестування.

Також можна запропонувати дітям удома знайти один фейк і одну диво-світлину, схожу на фейк. Потім на наступному уроці можна розглянути з дітьми ці фотографії, повправлятися в розпізнаванні фейків, а можна створити папку із добіркою таких світлин і діти самостійно зможуть усе розглянути і перевірити, наскільки вони вправно можуть виявляти фейки.